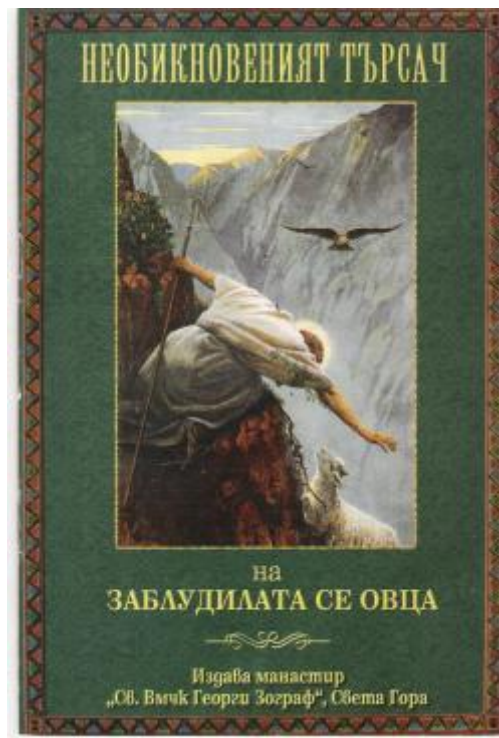

Необикновеният търсач на изгубилата се овца

Иносказателен разказ с кратко обяснение

Някога един благоговееен мъж пожелал да види светия град Иерусалим, за да се поклони в неговия великолепен храм на истинския Бог Израилев. Когато се приближавал към Ханаанските планини, той се заблудил в пустинна местност и видял там един млад, красив човек, облечен в проста дреха, с непокрита глава, без обувки и с пастирска тояга в ръката. Той обикалял планини и хълмове, дебри и лесове, минавайки през гъсти трънаци и по остри камъни, неговият силен нажален глас се чувал далеко; той викал: „Овчице! Овчице!“. Сълзи се леели от светлите му очи и гореща кървава пот от тялото му; можело да се чуе даже биенето на сърцето му. Лицето му било изподраскано и краката му изранени, но погледът му и целият му вид излъчвали такава доброта и нежност, че човек би казал, той не е от тоя свят.

Пътникът много се учудил на срещата с такъв необикновен човек в това пусто място и колкото повече се вглеждал в него, толкова по-голямо ставало учудването му. Когато се изравнили, той го попитал: за какво плачеш, благородни човече? Защо си тъй унил и печален?

Търсачът. Уви! Как да не плача, когато още не съм намерил това, което търся в такова старание и труд!

Пътникът. А кого търсиш в тази пустиня? Струва ми се, че ти си твърде известен гражданин и от най-благороден произход. Какво те е довело на това място?

Търсачът. Баща ми изгуби една овца, която се заблуди тук. Той ме прати за нея и аз не мога да се явя пред него, без да доведе и овцата. Ти виждаш как са изранени краката

ми и ръцете ми, и лицето, и колко съм изморен и скръбен; обаче аз съм готов да търпя още всевъзможни трудности и скърби, и рани, само да намеря изгубената овца и да я върна при баща си.

Пътникът. А кой е твоят баща и кой си ти?

Търсачът. Моят баща е пребогат, всесилен и над всички князе; живее в едно непристъпно място на източните планини; царството му е най-голямото и най-великолепното от всички царства на света, а аз съм неговият единороден син. Той ме обича като собственото си сърце, като зеницата на окото си, и аз царувам заедно с него и имам еднаква власт и слава.

Пътникът. Ако баща ти е толкова богат, велик и силен, защо се грижи толкова за една овца? Нима няма други овци?

Търсачът. Баща ми има безчислени стада овци; той няма нужда от пропадналата овца: от нея няма да стане нито по-богат, нито по-беден; но моят баща е съвършено различен от другите големци; овцата няма да го направи по-щастлив, но той сам желае щастieto на всяка от своите овци; макар и да има овци без брой, но обича и заблудилата се с такава голяма любов, че не понася нейната погибел - затова той заповяда да се намери и да се доведе при него.

Пътникът. Но нима баща ти няма кого друго да прати вместо тебе? Ако той те обича толкова много, защо е изпратил именно тебе, а не друго?

Търсачът. Баща ми има множество служители: милиони стоят пред него и милиарди му служат; но той има такава любов към изгубената овца, и толкова желае тя да се избави от погибел, че не пожела да повери на никого от тях нейното търсене, но избра за тази цел мен самия - възлюбения, единородния син. Той се боеше, че служителите му, които нямат толкова силно, колкото той и аз, състрадание към овцата - няма да употребят всевъзможни усилия за намирането и за възвръщането ѝ.

Пътникът. А защо те е изпратил самичък, без да ти даде служители да те придружават?

Търсачът. Той е готов да ми даде легиони, но аз не поисках това. Защото аз сам пожелах да зарадвам баща си - когото и аз любя толкова, колкото и той мене, - като самичък му доведе обичната овца и той я приеме от моите ръце. Тя и на мен е толкоз обична, колкото и на баща ми. О, ще покажа на тази заблудена и клета овца с каква любов я обичаме аз и баща ми; ще ѝ покажа колко мога да претърпя, за да я спася и доведе при баща ми!

Пътникът. Колко време има, о, предивни човече, откак пречудният твой отец те е пратил да търсиш овцата?

Търсачът. Вече достатъчно време. Аз ти казах, че баща ми е всебогат. Но аз пожелах да се явя тука като последен бедняк, който няма къде главата си да подслони! Нямам нито най-сиромашка колибка, в която бих могъл да отдъхна, нямам нито парченце своя земя, нито късче хляб; живея от милостинята на някои добри хора, които ме

приемат заради Бога и се стараят с каквото могат, поне малко, да ме успокоят. Но аз нямам покой: от сутрин до вечер обикалям тия места, като се старая да изпълня това, за което съм пратен; и нощта прекарвам повече без почивка, на голата земя. Затова и ден, и нощ съм загрижен за овцата как по-скоро да я намеря, докато не е загинала още съвсем.

Пътникът. През дългото време, откакто търсиш овцата, нима не си могъл нито веднъж да я срещнеш или поне да я видиш отдалеч?

Търсачът. Да, видях я много пъти, но не можах да се приближа към нея дотолкова, че да я взема на рамо. Щом ме види, побягва още по-далеч. Тя се бои от моето присъствие, като да съм неин враг. Подивялото, непокорно творение с това ми причинява голяма скръб. Аз забелязвам, как то, поради слепотата си, не обръща внимание на моето безпокойство за него, как неблагодарно презира трудовете ми и болките ми заради него и ме кара да тичам след него насам-натам. Страх ми свива сърцето, като виждам, как тази избягала в гората овца на баща ми, без страх се скита около хищните вълци, които, показвайки овча кротост, се стараят да я примамят в своето леговище, за да я разкъсат и изядат. И бедната овца, не познавайки лицемерието на враговете, е готова да им се отдаде съвсем, за своя вечна погибел. Затова душата ми скърби за нея дори до смърт! Не гледайки на всичко това, аз не мога да престана да я обичам, и при това крайно положение, в което се намира тя, бързам да я намеря и спася.

Пътникът. Но каква полза има за тебе да се трудиш и трепеш заради една неблагодарна, мършава овца, която като че ли се надсмива над твоята любов? И каква полза има баща ти от тази негодна овца?

Търсачът. Никаква полза: тя е недостойна за всички тези грижи, недостойна е да понасям такива тежки трудове и скърби за нея; напротив, достойна е за гняв и наказание. Но аз не мога, както ти казах, да постъпя иначе; трябва да имаме състрадание към нея: тази е и причината, поради която аз я търся с такова голямо старание. Аз не мога да видя, нито да търпя злощастното ѝ положение и вечната ѝ погибел. Колко хубаво и блажено би било нейното състояние при баща ми! В каква безопасност и благополучие би се намирала тя винаги! Уви, ако не я намеря, тя ще загине навеки, защото никой няма да се погрижи за нейното спасение. Аз зная какво е вечна погибел, вечно страдание. Бедното създание не знае това.

Пътникът. Но ако я намериш или ако тя сама дойде при тебе, за да се върне при баща ти, нима няма да я накажеш строго и да я мъчиш?

Търсачът. Да я наказвам, да я мъча? Как е възможно! Напротив, ще я прегърна, чедолюбиво ще я разцелувам, ще я притисна към гърдите си, ще я взема на раменете си и кротко, и с радост ще я донеса на баща си. Така ще постъпя с нея! Ще понеса на драго сърце всички нейни слабости и даже ще взема на себе си цялото наказание, за каквото тя бъде достойна, и ще претърпя за нея мъчение, само и само да се върне при баща ми.

Пътникът. И баща ти, когато я доведеш при него, няма ли да ѝ потърси строго сметка?

Търсачът. Моят баща е също такъв, какъвто съм и аз, и аз съм като баща ми. И той няма да изисква нищо от това бедно, мъничко творение; напротив, твърде много ще се зарадва за неговото завръщане, и радостта му ще сподели цялата му държава, и ще устрои на всички свои служачи угощение, когато аз се върна с овцата и кажа: радвайте се заедно с мене, защото намерих моята погинала овца!

Пътникът много се чудил на нечовешките свойства на търсача на овцата и със сълзи му казал: о, възлюбени сине на преблагия баща! Колко са велики твоята любов и твоето търпение. По всички земни селения и градове, през които ми се е случвало да премина, никога не съм срещал такъв син, и такъв баща, и никога, мисля, няма да се намерят на този свят подобни на вас, които биха могли да обичат като вас.

Търсачът. Да, благоговейни пътнико, истина истина ти говоря: любовта ми към заблудилата се овца е такава, че ако я видя сред кръвожадни зверове или разбойници, ще се хвърля сред тях, за да я освободя и спася, ако даже биха разкъсали тялото ми и биха ме умъртвили. Ако бих имал безчислено много пъти да живея, бих ги пожертвал заради погиналата овца, за да я освободя от бедственото ѝ положение!...

Като казал това, той започнал горчиво да плаче. Пътникът също плакал заедно с него и, най-после, не желаейки да продължи пътя си за Йерусалим, на прощаване му казал: о единородни и дивни сине на единствения и безподобен баща! Дано да се намери скоро изгубената овца. Ако можех, аз щях да те придружавам, докато се намери, но трябва да се разделя с тебе. Бог да ти е на помощ!

Така пътникът със сълзи се простил с чудния търсач. Когато той започнал да се отдалечава, търсачът го изпратил с думите: Любезни приятелю! Моля те и те заклинам с любовта на моя баща, ако срещнеш моята овца, предай ѝ колко я обичам и как се съкрушавам за нея, с какъв труд я търся по каменистите ѝ трънливи места, как обикалям тичешком планини и пропасти, как необутите ми нозе са изпоранени и лицето ми е обляно в пот, как съм изморен телом и душевно прискърбен. Кажй ѝ ни най-малко да не се бои да дойде при мене и да се върне при баща ми, понеже няма да ѝ се причини никакво наказание, ще ѝ се прости всичко и ще бъде забравено нейното злонравие, само ако се върне; освен моята любов, тя нищо друго няма да изпита. Кажй ѝ, че моят баща ме е пратил да я търся и намеря и че от мене ѝ се прощава и се забравя цялото минало. Кажй, че нейното изгубване и очакващата я по-гибел пробождат сърцето ми и че се съкрушавам за нейното злощастно положение; кажй ѝ да побърза да се върне в моите обятия, без да се страхува от наказание, че аз я любя безмерно и не мога да видя бял ден и да бъда спокоен, докато тя не се върне и не бъде в моите обятия. Разкажи всичко това на моята овца, ако я срещнеш...

Тези думи още повече изпълнили сърцето на пътника със съкрушение, състрадание, жалост и благоговение към необикновения търсач. Като достигнал един висок хълм, той наблюдавал наоколо, за да види още един път този чуден човек. И отново го вижда, как тича бързо, и чува думите: „Овчице, овчице, къде си? Дойди при мен, върни се, не бой се!“... На този сърдечен зов отговаряло само бездушното ехо.

Така търсачът обиколил цялата тамошна пустиня, търсейки овцата, преминал градове, села и пасбища, разпитвайки за нея. Най-после се приближил към Йерусалим и ето, там се намерила неговата овца! Но в какво положение! Сред вълци, люти псета и разбойници, които се готвели да я разкъсат. Той се хвърлил между тях и измъкнал овцата си, но те го нападнали, изпоранили го и го пребили така, че от главата до краката му не останало здраво място, и той не приличал вече на човек. Яростта им не се удовлетворила с това: като се престорили на тихи, честни хора, разбойниците го обвинили пред Йерусалимското началство, че той откраднал много техни овци; началниците, за да угодят на беззаконните доносници, по тяхно желание, осъдили избавителя на загиналата овца на позорно разпъване на кръст между двама разбойници.

Когато ставало това, пътникът, който се бе загубил около Ханаанските планини, стигнал, най-после, в Йерусалим и видял търсача на овцата, воден да бъде разпънат. Той попитал: не си ли ти онзи, когото аз срещнах в пустинята да търси с такава ревност и търпение пропадналата овца? Защо си цял окървавен и защо те влекат с тоя кръст?

Търсачът. Овцата, която най-после намерих, ми причини това; измъквайки я от разкъсване, аз цял съм изпоранен и заради нейното спасение неправедно съм осъден, като злодей, на разпъване.

Пътникът. Без всякакво съмнение сега ти няма да обичаш намерената овца и ще я захвърлиш?

Търсачът. Как мога аз да направя това? Любовта ми към нея никак не е намаляла и на кръста - напротив, още ще порасне, ако само може да порасне. Всичко ѝ прощавам; даже ще моля баща ми да прости и на самите мои мъчители, които ме разпъват, защото не знаят какво правят. На драго сърце полагам живота си за спасението на погиналата овца.

Пътникът. Но каква полза ще има овцата, когато ти умреш и, мъртъв, не ще можеш да направиш нищо за нейното благоденствие?

Търсачът. Когато ме дигнат и приковат на кръста, тогава именно ще я привлека към себе си. Само тогава тя всецяло ще познае моята любов; тогава сама ще възжелае да бъде моя, когато аз оживея. Защото баща ми, който е с мене, ми е дал сила непостижима - с нея аз ще възкръсна в третия ден. Тогава ще взема моята овца на раменете си и ще я върна на баща си с велика радост, задето съм намерил загубената си овца... А радостта за моето връщане при баща ми заедно с погиналата овца ще бъде голяма и неизказана по цялото царство на баща ми; навсякъде ще се възгласяват хвали и пеня, когато аз ще река: радвайте се заедно с мене, защото се намери изгубената овца! Тогава в дома на баща ми ще се извършва вечен празник и ще пеят: радвай се, възлюбени сине на отца, който си намерил и спасил погиналата овца; слава и благодарение, и поклонение на тебе заедно с отца во веки веков, амин.

Кратко обяснение на иносказанието

Разбираш, любезни читателю, и без моето обяснение, кой е великият, всебогат и вседобър баща, който живее на източните планини, кой е дълготърпеливият син и коя е заблудилата се, погинала овца. Без съмнение, ти си разбрал, че бащата не е никой друг, освен Небесният Отец на нашия Господ Иисус Христос, Който *толкоз обикна света, че отдаде Своя Единороден Син, та всякой, който вярва в Него, да не погине, а да има живот вечен* (Йоан. 3:16). Той е Онзи, за Когото пророк Иезекиил е казал: *Тъй казва Господ Бог: ето, Аз Сам ще издиря Моите овци и ще ги прегледам. Както пастир проверява стадото си в деня, кога се намира сред своето пръснато стадо, тъй ще прегледам Аз Моите овци и ще ги освободя от всички места, дето бяха пръснати... Изгубената ще намеря и прокудената ще възвърна, ранена ще превържа и болна ще укрепя* (Иез. 34:11, 12, 16). Синът, Който има такава голяма любов към овцата на Своя Отец и Който я търси с такъв труд, не е никой друг, освен Иисус Христос, нашият Спасител, Който казва: *Аз съм добрият пастир... и душата Си полагам за овците* (Йоан. 10:11, 15), Който е казал още: *Ако някой има сто овци, и една от тях се заблуди, не ще ли остави деветдесетте и девет, и не ще ли иде по планините да дири заблудената? И ако се случи да я намери, истина ви казвам, той се радва за нея повече, отколкото за деветдесетте и девет незаблудени* (Мат. 18:12, 13). И нашият Господ Иисус Христос не е ли оставил хилядите ангели на небето и като е слезнал в пустинята на този свят, 33 години е живял в нищета и скърби, в презрение и страдания даже до разпятие и смърт, за да *подири и спаси погиналото* (Мат. 18:11; Лук. 19:10). А кой друг е заблудилата се овца, освен целият човешки род, отдалечен поради греховете си от Бога и блуждаещ в тъмнина и смъртна сянка? Със Своето възплъщение и кръстна смърт, нашият Добър Пастир е потърсил и намерил човечеството, измъкнал го е от челюстите на ада и неговите мислени вълци, отворил му е затвореното за него небе и го довежда при Своя Отец, чрез основаната от Него Света Православна Църква. Всеки един от нас, който блуждае по греховните разпътия на този свят, който се улавя от дивите разбойници демони и бива уязвяван от страсти като от диви зверове, е изостанало, отдалечило се от Добрия Пастир, заблудило се, изгубено и обречено на погибел творение, което Му причинява скръб и болка.

Бог, *Който не желае смъртта на грешника*, вика всекиму от нас в нашата съвест: „Овчице! Овчице! Ела при Мен и Аз ще те успокоя”. Освен това Неговият пастирски зов непрестанно се чува и в светите храмове: *и на небесата повече радост ще има за един каещ се грешник, нежели за деветдесет и девет праведници, които нямат нужда от покаяние* (Лук. 15:7).

И така, нека всеки от нас да се върне от греховния, погибелен, лош път; нека да избягваме от всичко, което оскърбява благодатта на Добрия Пастир и Посетител на нашите души; нека да не мъчим и да не нараняваме вече Господа Спасителя, Който цял е бил изпоранен и измъчен заради нашите грехове, затова, че ние сме били отдалечени от Него, за да ни избави от плен и духовно робство, в което сме били потънали; нека се притечем към Него с цялото си сърце, с цялата си душа и всичкото си помишление, та да може Той и за всеки един от нас да рече на небесните жители: *Порадвайте се с мене, защото си намерих загубената овца!* (Лук. 15:6).

„Няма друга такава близост и взаимност, каквато има душата с Бога и Бог с душата. Бог е сътворил разни твари: небето и земята, слънцето, луната, звездите, водите, плодоносните дървета, всичките родове животни. Но нито в една от тези твари не почива Господ. Всяка твар е в Неговата власт; Той обаче не е утвърдил в тях престол, не е установил с тях общение, а е благоволил да направи това само с човека: с него е встъпил в общение, в него почива. Виждаш ли в това сродството на Бога с човека и на човека с Бога?“

„Както небето и земята Бог е сътворил за обитаване на човека, така е създал Той и тялото, и душата на човека за Свое жилище, за да се вселява и упокоява в тялото му, като в Свой дом, имайки за прекрасна невеста възлюбената душа, сътворена по Негов образ. Затова Апостолът казва: *Негов дом пък сме ние* (Евр. 3:6). Ето защо човек е по-скъпоценен от всички твари, даже, осмелявам се да кажа, не само от видимите, но и от невидимите, т.е. от служебните духове. Понеже за Архангелите Михаил и Гавриил Бог не е казал: *да ги съворим по Наш образ, (и) по Наше подобие* (Бит. 1:26), а е казал туй за умната човешка същност, за безсмъртната душа. А за Ангелите е писано: *Нали те всички са духове служебни, провоздани да служат на ония, които ще наследят спасение* (т.е. хората)? (Евр. 1:14) Затова благоразумната душа, като обходи всички създания, никъде не намира за себе си покой, освен в единия Господ. И Господ към никого не благоволява, освен към човека.“

„Както богатата девица, която е сгодена, каквито подаръци и да получава до сватбата, не се успокоява с това, докато не стане брачният съюз, така и душата с нищо не се успокоява, докато не достигне съвършено общение с Господа. Или като дете бозайниче, когато е гладно, смята за нищо и бисери, и скъпи одежди, и всякакви залъгалки, а цялото му внимание е насочено към кърмящата гърд - същото е и с душата“.

„Представи си, че един велик цар е намерил някое бедно момиче, облечено в дрипи и окаляно, и не се е отвърнал от него, но е смъкнал нечистите му дрехи, умил е чернотата му, украсил го е с нови светли одежди и го е направил съобщница и съучастница в царската трапеза. Така и Господ е намерил уязвената и съкрушена наша душа, съблякъл е черните ѝ одежди на порока и греха, дал ѝ е царски, небесни, божествени и славни одежания, възложил е на главата ѝ скъпоценен венец и я въвежда в своя небесен чертог, където за нейно наслаждение са приготвени такива блага, каквито *око не е виждало, ухо не е чувало и човеку на ум не е идвало* (1 Кор. 2:9). И така, познай своето благородство, разбери, че ти си призван да бъдеш в достойнството на цар, че ти си *род избран, народ свет* (1 Петр. 2:9). Ето защо християнството не е нещо маловажно; то е велика тайна, необикновена за този свят. Велики и неизречени са обетованията, дадени на християните, толкова велики, че видимата слава и богатството на земните царе са нищо, в сравнение с тях; нищо са и славата и величието на природата, в сравнение с небесната слава и богатство“.

„За тази слава и за това духовно блаженство е била предназначена отначало нашата душа, тази родена царкиня, дъщеря на Великия Цар. Но тя, поради убийствената завист на човешкия враг, е била прелъстена да сгреши, изпаднала от своето царско

достойнство и е била подхвърлена на безброй страдания, подобно на заблудилата се овца, заобиколена от хищни вълци. И грешният свят се уподобява на човек богаташ, който владее великолепни дворци, има в изобилие сребро и злато, заобиколен е от прислуга и всичко, което пожелае, но внезапно налегнат от неизвестна, неизлечима болест; целият му род се е събрал при него, обаче, въпреки всичкото му богатство, не може да го избави от страданията. Така никакво житейско страдание, никакво богатство, нито нещо друго може да измъкне и да спаси потъналата в грях душа. Само Иисус Христос, Небесният лекар, може да очисти и да спаси тялото и душата; само Добрият Пастир може да намери и да спаси заблудената овца”.

„Макар кърмачето да не може да направи нищо, или да не може да стъпи на краката си, за да тръгне към майка си, все пак то, търсейки майката, се движи, вика и плаче. И майката се съжالياва над него; тя се радва, че детето ѝ я търси, дори с усилие и викове. И понеже младенецът не може да дойде при нея, то самата майка, побеждавана от любов към него и за дългото му търсене, идва при него и с голяма нежност го взема, милва го и го кърми. Същото прави и човеколюбивият Бог с душата, която Го търси. Той има такава любов и благодост към разумната душа, че се прилепя към нея и, според апостолската дума, става с нея *един дух* (1 Кор. 6:17)”.

„Господ непрестанно тропа на дверите на нашето сърце да Му отворим да влезе и да почине в душите ни и да си направи обител у нас. Понеже Той говори: *Ето, стоя пред вратата и хлопам: ако някой чуе гласа Ми и отвори вратата, ще влезе при него* (Откр. 3:20). Затова Той е благоволил много да пострада, като е предал тялото Си на смърт и ни е изкупил от робството, за да дойде в душата ни и направи обител в нея. Защото Неговата храна и питие, и одежда, и покрив, и упокоение са в нашата душа. Затова Той непрестанно тропа на вратата ни, желяейки да влезе при нас. И така, нека Го приемем и нека Го въведем вътре в себе си; защото за нас Той е и храна, и питие, и живот вечен е Той. И всяка душа, която не Го е приела и не Го е упокоила в себе си сега, или по-добре да се каже, сама не се е упокоила в Него, няма дял заедно със светиите в небесното царство, не може да влезе в небесния град. Ти Сам, Господи Иисусе Христе, ни въведи в него! Амин”.

(Из творенията на свети Макарий Велики)